

Tas Latweefchu draugs.

1838. 1 Dezbr.

48ta lappa.

T a u n a s i n a.

No Dinamindes draudses, Widsemmé. Arridsan muhsu Dinamindes un Mengela draudse ar Deewa palihgu scho gaddu bihbeles-beedriba irr eezelta. Kad muhsu mihtajs mahzitajs jau fenn us scho swehtu darbu bij fa-taijsjees, tad winsch nu to beedribu eezeldams, sawu draudsi us to rahdija, kà wezzòs laikòs kristigi laudis pahr mums bija gahdajufchi, lai mums tee swehti wahrdi teef rohfà, un ka mehs par to taggad labbaki Deewam ne spehjam pateift, ne kà zaur to, kad arri mehs nu gahdajam, lai nabbagi nu arri teef pee jaunas testamentes. Zaur mahzitaja mihtigeem un fkaidreem wahrdeem draudse tà tikke skubbinata, ka winsch jau ohtrà swehtdeenà draudsei preezigi warreja pateift, ka dauds draudses-lohzefti sawas mihtigas dahwanas effoht atneffufchi; un stary scheem-beedreem arri atraddahs 13 behrni. Lihds schai deenai mehs pa wiffam ffahtijam 86 beedrus, kas 40 rubl. 70 kap. sudr. naudas irr samettufchi. Mehs Rihges leelai beedribai 10 rubl. effam fuhtijufchi, un preekfeh muhsu nabbageem paleef ta zitta nauda, bes tahm isdohfchanahm par to rullis-grahmatu un tahm drikketahm sihmitahm, kas arri 7 rublus maksà. Rihges leela bihbeles-beedriba us muhsu luhgfschanu mums tublia fuhtija 100 pufs-bihbeles. Mehs zerream, ar Deewa palihgu ne ween wiffas aismaksah, bet kahdu rubliu arri patureht us to nahkofchu gaddu. Tas darbs irr usfahfts eekfeh Deewa wahrda, un tapehz ar leelu un swehtu drohschibu arri zerream, winsch mums palihdseschoht, ka tas darbs winnam par gohdu weifsees. Mehs beidsohht pateizam wiffseem gohdigeem draudses lohzeftem, kas par beedreem irr palikkufchi, un no kurreem zitti irr atneffufchi baggatu dahwanu. Lai Deews teem palihds un winnus tà eepreezina, kà mehs tohs nabbagus zerream eepreezinah ar to swehtu dahwanu.

P. St.

S a r u n n a s h a n a,

stary diweem gohdigeem fainneekem Ohfcha Jahni un Wihkfnas Pehteri, pahr atstahfchanu no brandwihna dserfchanas.

Weenas swehtdeenas walfkarà aigahje Ohfche Jahnis sawu draugu Wihkfnas Pehteri apimekfeh, kas ne tahl no winna dsihwoja. Deesgan pahr schahdahm tahdahm leetahm isrunnajufchees, sahze nu arri runnah pahr atstahfchanu no brandwihna.

Dhſcha Jahnis ſazzija: Weenreis muhſu mihlais mahjitais runnaja ſawâ ſpreddiſi pahr ſahtibas - beedribahm, iſtſahſtija, ka Amerikâ jau preekſch kahdeem gaddeem kriſtigi zilweki ſawâ ſtarpâ effoht ſabeedrojuſchees, gluſchi wiſſeem ſtipreem dſehreneem atſazzih; ſtahſtija, ka Widſemmê un Kurſemmê arr' jau daſchâs weetâs us to dohmajoh; un beidſoh; ſazzija ar mihligeem wahrdeem, ka ſchis wehletu, ſau arri ſchâi draudſê tahdi atraſtohs, ſas pee tahs labbas leetas palihdſetu un brandwihnam atſazzitu; — un woi tas mums ne buhtu par ſaunu, ka Amerikaneri, kurreem tas preezas - wahrds no Kristus Jesus preekſch kahdeem ſimteem gaddeem ween wehl ſtuddinahs, mums, ſas mehs jau ilgati eekſch Deewa wahrdu gaiſchuma ſtaigajufchi, eetu preekſchâ. — To es nu gan ne warru ſazzih, mihlais Pehteri, ka tas ſiketi buhtu, ſo mahjitais runnâjis, bet es dohmaſu tã: Es zaur Deewa ſchehlaſtibu paldees Deewam dſehrejs ne eſnu, lihds ſchir ar ween eſnu ſahtigi dſihwojis un ne kad wairak brandwihnu ne eſnu dſehris, kã ſirds praſſija; bet ſam tad tas wajadſigs, ka lai es lihds ar zitteem pa wiſſam atſtahjohs no brandwihna? Tas jau gan, kad es pats maſ dſerri, un zittus ne ſkubbinaju dſert. — Tu jau, Pehteri, tã ſakoh; ict kã pee ſahtibas - beedribas peederri, tapeh; ka tu pa wiſſam eſſi brandwihnu atſtahjis, un arri zittus us to ſkubbini; tad ſakki man, ko tu no ta dohma? —

Wihlſnas Pehters. Gan teefa, mihlais Jahni, labba leeta irr, ka tu ne eſſi dſehrejs, un, kã tu ſakki, arr' zittus ne ſkubbini us dſerſchanu. Bet tu comehr ne ſaprohti, kahds labbums mums no ta buhtu, kad arri muhſu draudſê un ſemmê dauds buhtu, ſas pa wiſſam brandwihnam atſazzitu. Sakki pats, woi tahds zilweks gan prahtigi runnau, ſas leegtohs lihds ar zitteem ſawu tehwu ſemmi aiſtahnweh; peert oenaidneekem, un ſazzitu, ka wiſſch jau beſ tam effoht ſawâs tehwu ſemmes draugs? Woi tahdan zilwekam buhtu kriſtiga mihleſtiba, ſas leegtohs lihds ar zitteem to ſapju duhſſi iſpohſiht, ſas kahdu pilsſehtu jeb mahju, ar ſawu nahwigu un newoſſeligu gaiſu pee pilda, tapeh; ka pats weſfels effoht; lai zitti gan tur noreibuſchi ſawu gallu dabbu? Woi tas buhtu ſchehligs zilweks, ſas redſetu, ka wiinna tuwaks uppê noſſihſt un tapeh; wiinam rohkâs neſneegtu, ka pats ne ſihſt? Un draugs mihlais, woi ne redſam, ka ſchis brandwihna eonaidneeks, ſas irr eelauſees muhſu tehwu ſemmê, — kad arri muhs paſchus ne — comehr muhſu tuwaks un draugus, muhſu maiſti, muhſu nandu, daſchu pilsſehtu un mahju iſpohſta, — woi tam naw jaſtahn preeti? — Woi ne redſam, ka ſchi brandwihna - duhſts, ſas kahdâ pilsſehtâ woi mahjâ rohnahs, — woi ne redſam, ka ſchi ar ſaweem nahwigeem twaifeem dauds nabbagus zilwekus no reibina, un tee zaur to eegahſchahs laizigâ nelaimê un muhſchigâ paſuſchanâ; — woi ſchi brandwihna - duhſts ne buhtu ja iſdeld? — Woi ne redſam, brahti, ka brandwihna glahſê, un zaur to muhſchigâ paſuſchanâ wairak zilweki noſſihſt, ne kã leelâ paſauls jubrâ; woi ſcheem ne buhtu ja ſneeds rohkâs? To ſinni, ka tas irr teefs, ka iſkates darbs, kur wajaga leelaka ſpehka, tikkai zaur wairak zilweku, ſas wiſſi dſenahs us to paſchu mehrki, labbaki iſdohdahs; tâpar tas arr irr teefs, ka ſahtibas - leeta weenigi zaur dauds zilweku darbu un ſpehku labbaki iſdohtohs. Diwdeſimits zilweki, ſas weenprahtigi darbojahs, wairak pee tahs paſtrahdahs un to us preekſchu weddihs, ne kã ſinni, ſas kates us ſawadu wiſſi to darra. — Nu redſi, un ſaprohti, kahds

labbums buhtu, ja dand pa wiffam atmetu brandwihnu. Mums ne buhs weert zit rus skubbinacht un fazzicht, lai atstahjabs no brandwihna dserfchanas; bet mums buhs zittereem rahdicht, fa mehs paschi jau no ta effam atstahjuschees, un bes ta warrant ifrift.

Ohscha Jahnis. Ne, Pehteri, to es no tewis ne dohmaju, fa tu tik gudri mahzetu runnacht, tu jau fa pats mahzitais prohti spreddi fazzicht. Ta tas arr gan wifs ire teefs.

Wihlfnas Pehters. Ro nu runna pahf to gudru wallodu, bet pahrdohma to ite labbi, un pahrbaudi peh Deewa wahrdeem, un apdohma ween, fas eur tohp mahzichts no tuwaka mihlestibas, no tahdas, — fas nahf no mihlestibas us Deewu, — tad tu wairs ne prassifi, kapeh pa wiffam wajaga brandwihnam atfazzicht; tad tu atsihfi, fa arr eefsch schabs leetas mums buhs sawus brahtus glahbt no pasufchanas. Us to dsennahs wiffa fristiga mihlestiba; tapat irr arri ar bihbelu-beedribu. Tew taf arr pascham bihbele irr, tad tu warretu fazzicht, kam tad man wajaga bihbelu-beedribâ eet, man jau pascham irr? — Bet mums wajaga muhsu tuwakeem palihdseht.

Ohscha Jahnis. Lai nu arr, Pehteri, wihri atfalka, bet ko tu dohma no feewahm; kam tad tahm wajaga atfazzicht?

Wihlfnas Pehters. Tapeh, fa seewas arr daschas dserr, un tu pats buhfi redsejis, fa dascha muhsu puffe par 4 kapeikahm us reises eedseer, un ne azzu ne sawell, — un tapeh, fa Deewa wahrds tai seewai, tikpat fa ram wihram, pee wiffahm Deewa schehtastibas manrahm lihds dallibu dohd, un fa ifkats darbes, fas no abbeem, no wihreem un seewahm, tohp pastrahdahs, wairaf eet spehka. Kad nu schribas apnemfchanas wifswairaf wajaga muhsu behrnu deht, fa tee jel wairs ne palictu par dschrejeem, bet sahrtigi un gohdigi zilweli, tad irr gaufschi wajadstigs, fa tahs mahres, fas no pirmahm deenahm ar muhsu behrnineem strahda un tohs audfina, — fa tahs mums nahfku paliga; winnas jau pee teem, kamehr weht masti irr, wairaf warr pastrahdahf, ne fa mehs tehwi.

Ohscha Jahnis. Nu kad tas ta irr, tad man prahes irr — un ir ta jait ne kahds dschrejs ne esnu — prohweht, woi warr gluschi atstahstees no brandwihna dserfchanas.

Wihlfnas Pehters. Ro tad tu weht gribbi prohweht? To sinni, fa Deewam tas weens labpatihfams uppurs buhtu, un fa wiansch gribb, lai ne weens ne dsertu un winnu atstahfu; fo tad tu weht gribbi apdohmatees? Atstahf tai azzumirkt un ne skattees wairs, fa Latta seewa us Sodomas pilsehtu atpalkaf, fa tew winna fohdiba ne aifgrahb. Tu runna tapat, ite fa kad kahds fazzitu: Deews irr fazzijis, lai no grehkeem atgreeschamees un tohpam jauni zilweli, un ja ne, tad pasuddifereet muhschigi, — nu, es arr prohwefchu, woi wareschyn atgreestees; ja ne, tad gribbu pasust.

Ohscha Jahnis. Bet ko tad tas palihdsehs, kad es un arr weht kahdi zitti ne dsersim? Zitti tomehr dsers! —

Wihlfnas Pehters. Tas gan, warr buht, buhs teefs; un tapat tas arr irr

teefs, ka zitti ar zilweku meesu un affini andelejahs, nabbagus zilwekus par wehre-geem pahrdohdami, kad tu to ne darri; ka zitti sohq, laupa un sawu tywaku nokauj, kad tu scho grehku ne darri. Bet kad tu nu arr wehl lihds ar zitteem brandwihnu dsertu, tas jau tahs Deewa sohdbas masakas ne darrihs, kas pahr wisseem teem nahks, kas to darra. Ne luhko, ko un ka zitti darra, bet fargi few paschu un zittus (Apust. d. 20, 28.), ka Deewa wahrdi mahza.

Dh scha Jahnis. Labbak buhtu, kad brandwihna ne mas wairs ne dedsinatu, tad ne weens ne warretu dabhuht.

Wihkfnas Pehters. Tas gan buhtu tejjama leeta, bet tad tu, mihtais draugs, brandwihnu ne atstastu, bet brandwihns atstastu tewi. Tapat ka grehks wezzu zilweku atstahj, — jebfchu tam arri wehl firde naw atgreesta, — kad tas ar sawu nespehzigu meesu tam wairs ne warr kalpoht.

Dh scha Jahnis. Kad tas nu grehks irr dsert, kam tad brandwihnu leek dedsinagt? kam tad waldischana to ne aisseeds?

Wihkfnas Pehters. Tapedz ka zilweki to ne turreja un ne atsinne par grehku. Bet kad nu Deewa gars kahdus deewabihjigus wihrus us to irr skubbinajis un mums mahzjis atsicht, ka dserschanana irr leels grehks, kas dauds zittus grehkus dsemde, — ko ne ware skaitiht, — tad nu mums schai Deewa garra pamahzischana buhs paklausiht. Paldeews mihtam Deewam, ka muhsu augsta waldischana lihds schim wehl ne weenam naw aisseegusi sachtigi dsihwoht, ne ween reis wehl tahdas pawehleschanas naw issaiduse, lai dserram!! — Laiks warr nahkt, — to zerresim — fur warr buht arr brandwihnu ne dedsinahs. Atstahsimees papreeksch no dserschanas, tad arri wairs brandwihna ne wajjadsehs.

Dh scha Jahnis. Bet fur tad nems sahles, kad daschreis wehders, woi kas zits saph? Brandwihns nabbageem semneekem lihds schim, ta falkoht, bij sahlu weeta.

Wihkfnas Pehters. Ne dserr brandwihnu, tad tew arr wairs tik dauds wahjibu ne buhs. Grehks irr scho nahwes dschreeni dsert, un tu sinni, ka grehks dsemde nahwi. Pahrsahlehm ne behda. Kad kahdu reis wahjiba useet, tad eij pee prahtiga ahrstes un daktara, tas tew tik ne maksahs, ka brandwihns, ar ko lihds schim ahrstejees. Nemm schè scho masu grahmatinu, fur irr sinnas pahrsachtibas beedribahm, lassit to, tad dsirdeft, zil brandwihns wesselibai darra labbu.

Dh scha Jahnis. Paldees par to grahmatinu! Woi ta tapatte, ko jau wiffur mahzitaji par mahrlu pahrdohd?

Wihkfnas Pehters. Tapatti. Lai Deews ween to lassischanu swehti pee wisseem. Dascheem schi grahmatina tikkai irr par smeekly ween.

Dh scha Jahnis. Za ne ween ar schahm grahmatinahm eet; tapat arri swehti raksti no daudseem ne tohp zeeniti. — Nu, mihtais draugs, man jeschkireahs. Jau tik wehli irr, jasteidsahs us mahjahm. Dsihwo wessels! paldees par sawu mihsigu farunnaschanu. (To runnajusch, tee schkireahs. —)

P. — p. —

Brihw drifkeht, No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffed:

Dr. C. E. Napjersky.